

PAEM

POLİS AMİRLERİ EĞİTİMİ MERKEZİ
KOMİSER YARDIMCILIĞI SINAVINA HAZIRLIK

DENEME - 6

ÖZGÜN • ÇÖZÜMLÜ • SINAV FORMATINDA

KİTAPÇIK A	TOPLAM SORU 100	SÜRE 120 DK	SEÇENEK 5
PUANLAMA Yalnız doğru	YANLIŞLAR Doğruyu götürmez	DİL Türkçe	SÜRÜM 1.0.0

SINAV KONULARI VE SORU DAĞILIMI

ALAN	SORU	ORAN
Polis Meslek Mevzuatı	30	%30
Ceza Muhakemesi Hukuku	10	%10
Ceza Hukuku	10	%10
Anayasa Hukuku	10	%10
İdare Hukuku	10	%10
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	10	%10
İnsan Hakları	10	%10
Genel Kültür	10	%10
TOPLAM	100	%100

ADAYIN ADI SOYADI:

T.C. KİMLİK / ADAY NO:

SINAV UYGULAMA NOTLARI

- Her sorunun beş seçeneğinden yalnız biri doğrudur.
- Cevaplarınızı optik forma işaretleyiniz; soru kitapçığındaki işaretlemeler değerlendirmeye alınmaz.
- Yanlış cevaplar doğru cevapları götürmez.
- Mevzuat soruları, yayın öncesinde güncel resmî metinlerle son kez kontrol edilmelidir.
- Bu tam kitapta soru bölümünden sonra cevap anahtarı ve ayrıntılı çözümler yer almaktadır.

BAŞLAYINIZ DENMEDEN SORU KİTAPÇIĞINI AÇMAYINIZ.

AYRINTILI ÇÖZÜMLER

1. A - Adli görevi, Cumhuriyet savcısının emir ve talimatları doğrultusunda yerine getirir.

Çözüm: Suç soruşturmasına ilişkin işlemler adli görev niteliğindedir. Adli kolluk, bu görevleri Cumhuriyet savcısının emir ve talimatları doğrultusunda yürütür; idari hiyerarşi, savcının soruşturma yetkisini ortadan kaldırmaz.

Dayanak: 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu m.11; 5271 sayılı CMK m.161 ve 164

2. E - Çocuğun üstün yararı ve güvenliği gözetilerek çocuk koruma birimleri ile koordinasyon kurulmalı, teslim işlemi risk değerlendirmesine göre yürütülmelidir.

Çözüm: Kayıp çocuğun bulunması, kolluğun yalnızca yer tespiti yapmasıyla sona eren bir işlem değildir. Çocuğun güvenliği ve üstün yararı esas alınır; gerekli koruyucu mekanizmalar devreye sokularak ilgili birimlerle koordineli hareket edilir.

Dayanak: 2559 sayılı PVSK m.13/A; 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu

3. E - Sivil kıyafet, görev yetkisini kaldırmaz; görevli olduğunu usulüne uygun biçimde belgelendirmelidir.

Çözüm: Polisin sivil görev yapması, kanuni görev ve yetkilerini ortadan kaldırmaz. Ancak muhatap bakımından işlemin yetkili kamu görevlisince yapıldığının anlaşılmasını sağlayacak biçimde görev sıfatı ortaya konulmalıdır.

Dayanak: 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu m.5-6; 2559 sayılı PVSK m.4/A

4. C - Toplumsal olaylarda kamu düzenini korumak ve bozulan düzeni kanuni sınırlar içinde yeniden sağlamak

Çözüm: Çevik kuvvet, toplumsal olaylarda kamu düzeninin korunması ve gerektiğinde kanuni, ölçülü müdahaleyle düzenin yeniden sağlanması için oluşturulan bir polis birimidir.

Dayanak: 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu ek m.12-18

5. B - Durdurma için tecrübe ve içinde bulunulan durumdan kaynaklanan makul bir sebep gerekir; keyfi durdurma yapılamaz.

Çözüm: Durdurma yetkisi keyfi bir kimlik kontrolü aracı değildir. Somut olayın özelliklerinden ve polisin mesleki tecrübesinden kaynaklanan makul bir sebebe dayanmalıdır.

Dayanak: 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu m.4/A

6. E - Kontrol, tehlikeyi giderecek ölçüde ve kişiye en az müdahaleyle yapılmalı; kendiliğinden ayrıntılı adli aramaya dönüştürülmemelidir.

Çözüm: Durdurma sırasında güvenlik amacıyla yapılan kontrol, tehlikeyi önlemeye elverişli ve ölçülü olmalıdır. Daha ağır bir arama tedbiri için aramaya ilişkin ayrıca kanuni koşullar aranır.

Dayanak: 2559 sayılı PVSK m.4/A; Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği

7. C - Polis olduğunu belirleyen belgeyi göstererek kimlik sormalıdır.

Çözüm: Kimlik sorma yetkisinin meşru ve denetlenebilir kullanılması için görevli, polis olduğunu belirleyen belgesini gösterir. Böylece muhatap, işlemin yetkili kolluk görevlisince yapıldığını anlayabilir.

Dayanak: 2559 sayılı PVSK m.4/A

8. B - Parmak izi, kanunda sayılan hâl ve kişiler bakımından kimlik tespiti ve güvenlik amaçlarıyla kayda alınabilir.

Çözüm: Biyometrik veri niteliğindeki parmak izi, kanuni yetki ve amaçla sınırlı olarak alınabilir. Kayıt ve kullanım işlemleri hem PVSK hem kişisel verilerin korunması ilkelerine tabidir.

Dayanak: 2559 sayılı PVSK m.5; 6698 sayılı Kanun

9. B - Kanuni görev kapsamında denetim yapılabilir; ancak işlem yetki, amaç ve ölçülülük sınırlarında yürütülmelidir.

Çözüm: Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri, kamu düzeni ve güvenliği bakımından kanuni denetime tabidir. Bununla birlikte denetim, sınırsız bir müdahale değil; amaçla bağlı ve ölçülü bir idari kolluk faaliyetidir.

Dayanak: 2559 sayılı PVSK m.6-8

10. C - Direniş ve tehlike sona erdiği için zor kullanma da sona erdirilmelidir.

Çözüm: Zor kullanma, direnişi kırmak ve saldırıyı etkisiz hâle getirmek için gerekli olduğu ölçüde kullanılabilir. Amaç gerçekleştirildiğinde devam eden güç kullanımı hukuki dayanağını kaybeder.

Dayanak: 2559 sayılı PVSK m.16; ölçülülük ilkesi

11. B - Silah kullanma kanuni şartlara bağlı son çaredir; mümkünse uyarı ve daha hafif araçlar değerlendirilir.

Çözüm: Silah kullanma, zor kullanmanın en ağır biçimidir. Kanundaki şartlar gerçekleşmeden ve daha hafif araçlarla amaç sağlanabiliyorken başvurulamaz; ani ve ağır tehlike hâlleri saklıdır.

Dayanak: 2559 sayılı PVSK m.16

12. E - Görevli polis gibi gerekli ve ölçülü tedbirleri alıp olayı yetkili birimlere bildirmelidir.

Çözüm: Polislik görevinin niteliği gereği, istirahatli personel de karşılaştığı ve müdahale gerektiren olayda kanuni sınırlar içinde gerekli tedbirleri alır ve görevi ilgili birimlere devreder.

Dayanak: 2559 sayılı PVSK ek m.4

13. C - Disiplin cezalarının ve bunları gerektiren fillerin kanuni dayanağa sahip olması

Çözüm: Disiplin yaptırımları kamu gücü kullanımının sonucudur. Kanunda öngörülme yeni bir disiplin cezası, idari takdir yoluyla oluşturulamaz.

Dayanak: 7068 sayılı Kanun m.4 ve 7; disiplin hukukunda kanunilik

14. C - Savunma hakkı tanınmadan disiplin cezası verilmiş olması

Çözüm: Disiplin cezası verilmeden önce personele isnat açıklanmalı ve savunmasını sunma olanağı tanınmalıdır. Savunma hakkı, adil ve denetlenebilir disiplin sürecinin temel güvencesidir.

Dayanak: 7068 sayılı Kanun m.31; Anayasa m.129

15. A - Takdir; fiilin ağırlığı, kusur, hizmete etkisi ve personelin durumu gözetilerek gerekçeli kullanılmalıdır.

Çözüm: Takdir yetkisi keyfilik anlamına gelmez. Benzer olaylar arasındaki farklı uygulama, somut ve hukuken kabul edilebilir nedenlere dayanmalı; kararın gerekçesinde gösterilmelidir.

Dayanak: 7068 sayılı Kanun m.6; eşitlik ve gerekçe ilkeleri

16. D - Tarafsızlık ve devlete bağlılık ödevi

Çözüm: Devlet memurları görevlerini dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep gibi ayrımlar yapmadan yerine getirmek zorundadır.

Dayanak: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m.7

17. D - Kamu görevleri hakkında basına bilgi veya demec yalnız yetkili görevlilerce verilebilir; ayrıca memur sır saklama yükümlülüğüne uymalıdır.

Çözüm: Devlet memurlarının kamu görevleri hakkında basına bilgi ve demec vermesi yetki kuralına bağlıdır. Görev nedeniyle öğrenilen ve açıklanması yasaklanan bilgilerin korunması, görev sona erdikten sonra da devam eden bir yükümlülüktür.

Dayanak: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m.15 ve 31

18. E - Ticari mümessil veya ticari vekil olarak sürekli faaliyet yürütmek

Çözüm: Devlet memurlarının tacir veya esnaf sayılmalarını gerektirecek faaliyetlerde bulunmaları ve ticari temsilcilik görevleri üstlenmeleri kural olarak yasaktır.

Dayanak: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m.28

19. B - Belgenin niteliğine göre kopya vermek veya gözetim altında inceleme imkânı sağlamak

Çözüm: Bilgiye erişim, belgenin niteliğine göre örnek verilmesi, elektronik iletim veya kurumda inceleme gibi uygun yöntemlerle sağlanabilir. Belgenin korunması ile erişim hakkı birlikte gözetilir.

Dayanak: 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu m.10

20. E - Özel hayatın gizliliğini haksız biçimde ihlal edecek kişisel bilgiler erişim kapsamı dışında tutulur.

Çözüm: Bilgi edinme hakkı sınırsız değildir. Kişinin sağlık ve özel yaşamına ilişkin veriler, kanuni bir açıklama nedeni bulunmadıkça gizlilik güvencesi altındadır.

Dayanak: 4982 sayılı Kanun m.21; 6698 sayılı Kanun

21. E - Dilekçeyi yetkili idari makama gönderip başvurucuya bilgi vermelidir.

Çözüm: Yanlış makama verilen usulüne uygun dilekçe, görevli makama gönderilir ve durum dilekçe sahibine bildirilir. Böylece başvuru hakkı şekilci bir yaklaşımla etkisizleştirilmez.

Dayanak: 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun m.5

22. A - Mal bildirimleri, kanunen yetkili merciler dışında açıklanamaz ve amaç dışı kullanılamaz.

Çözüm: Mal bildirimleri, yolsuzlukla mücadele ve denetim amacıyla alınır; bu amaç, belgelerin sınırsız biçimde ifşa edilebileceği anlamına gelmez. Kanun gizlilik ve yetkili erişim rejimi kurar.

Dayanak: 3628 sayılı Mal Bildirimi Kanunu m.9

23. B - İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkesi

Çözüm: Kişisel veri, belirli ve meşru amaç için gerekli olanla sınırlı tutulmalıdır. Amaçla ilgili ve aşırı veri talebi veri minimizasyonu ile ölçülülük ilkelerine aykındır.

Dayanak: 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu m.4

24. D - Veri sorumlusunun kimliği, işleme amacı, aktarım, toplama yöntemi ve ilgili kişinin hakları

Çözüm: Aydınlatma, ilgili kişinin verisinin kim tarafından, hangi amaç ve hukuki sebeple işlendiğini; kimlere aktarılacağını ve haklarını bilmesini sağlar.

Dayanak: 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu m.10

25. C - Bilgiler yalnız kanuni amaç için kullanılmalı; gizlilik ve veri güvenliği korunmalıdır.

Çözüm: Güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması verileri hassas niteliktedir. Kanuni görev dışında kullanılamaz; erişim, saklama ve değerlendirme süreçlerinde gizlilik güvence altına alınmalıdır.

Dayanak: 7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu; 6698 sayılı Kanun

26. A - Tedbiri riskle orantılı olacak biçimde değiştirmek veya koşulları kalmadıysa kaldırmak

Çözüm: Tanık koruma tedbirleri gereklilik ve ölçülülük ilkelerine göre belirlenir. Risk düzeyi değiştiğinde tedbirin ağırlığı da yeniden değerlendirilir.

Dayanak: 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu m.5 ve devamı

27. D - Önceden izin alma değil, kanunda öngörülen bildirim usulü

Çözüm: Toplantı ve gösteri yürüyüşü anayasal bir haktır. Kanun, hakkın kullanımı için izin sistemini değil, kamu düzeni tedbirlerinin alınmasını sağlayan bildirim sistemini benimser.

Dayanak: T.C. Anayasası m.34; 2911 sayılı Kanun m.10

28. C - Çocuğun üstün yararı gözetilmeli ve yaşı ile gelişimine uygun biçimde görüşünü açıklamasına imkân verilmelidir.

Çözüm: Çocuk adalet sisteminde amaç, çocuğun korunması ve yeniden topluma kazandırılmasıdır. Kararlarda üstün yarar esastır; çocuk, anlayabileceği biçimde bilgilendirilmeli ve görüşü alınmalıdır.

Dayanak: 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu m.4

29. A - Organ veya temsilcinin görev kapsamında gerçekleştirdiği davranışın tüzel kişiye sonuç doğurabilmesi

Çözüm: Kabahatler hukukunda, organ veya temsilcinin tüzel kişi faaliyeti çerçevesindeki davranışı, kanuni koşullarla tüzel kişi hakkında idari yaptırım sonucuna yol açabilir.

Dayanak: 5326 sayılı Kabahatler Kanunu m.8

30. A - Adli arama, işlenmiş bir suçun şüphelisi veya deliline; önleme araması ise yakın tehlike ve suçun önlenmesine yöneliktir.

Çözüm: Arama türleri amaç ve zaman bakımından ayrılır. Adli arama, suç soruşturmasıyla bağlantılı şüpheli, sanık veya delile ulaşmayı; önleme araması ise tehlikeyi ve suç işlenmesini önlemeyi amaçlar.

Dayanak: 5271 sayılı CMK m.116-119; 2559 sayılı PVSK m.9; Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği

31. B - İsnat ve temel işlemler, ücretsiz tercüman yardımıyla anlayabileceği dilde aktarılmalıdır.

Çözüm: Savunma hakkının etkili kullanılabilmesi için şüpheli veya sanık isnadı, haklarını ve yargılama işlemlerini anlayabilmelidir. Dil engeli ücretsiz tercüman yardımıyla giderilir.

Dayanak: 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu m.202; AİHS m.6

32. B - Yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmama hakkı

Çözüm: Kişi kendisini suçlamaya zorlanamaz. Bu nedenle ifade veya sorgu öncesinde, yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmama hakkı açıkça bildirilir.

Dayanak: 5271 sayılı CMK m.147; Anayasa m.38/5

33. E - Yakalama veya gözaltı durumu, Cumhuriyet savcısının emriyle gecikmeksizin belirlenen yakına bildirilir.

Çözüm: Özgürlükten yoksun bırakılan kişinin durumunun yakınlarına bildirilmesi temel bir güvencedir. Bildirim, soruşturmayı yürüten makamın denetimi altında gecikmeksizin yapılır.

Dayanak: 5271 sayılı CMK m.95; Yakalama, Gözaltına Alma ve İfade Alma Yönetmeliği

34. C - Tutuklama yerine adli kontrol uygulanması

Çözüm: Tutuklama ölçülülük gereği son çaredir. Muhakemenin amacı daha hafif yükümlülüklerle sağlanabiliyorsa adli kontrol tercih edilebilir.

Dayanak: 5271 sayılı CMK m.109-110

35. E - Otuzar günlük süreler içinde

Çözüm: Tutuklama sürekli denetime tabi geçici bir koruma tedbiridir. Soruşturma evresinde tutukluluk, en geç otuzar günlük dönemlerde hâkim tarafından incelenir.

Dayanak: 5271 sayılı CMK m.108

36. B - El konulan gönderiler hâkim veya Cumhuriyet savcısı tarafından açılabilir.

Çözüm: Haberleşmenin gizliliği nedeniyle postada elkoyma sıkı usul güvencelerine bağlanmıştır. El konulan gönderinin açılması hâkim veya Cumhuriyet savcısına aittir.

Dayanak: 5271 sayılı CMK m.129

37. C - Belgeleri muhafaza altına alıp durumu gecikmeksizin Cumhuriyet savcısına bildirmelidir.

Çözüm: Arama veya elkoyma sırasında başka bir suça ilişkin şüphe uyandıran delil tesadüfen elde edilirse delil muhafaza altına alınır ve Cumhuriyet savcılığına derhâl bildirilir. Böylece hem delilin kaybı önlenir hem de yeni suç şüphesi yetkili makamca değerlendirilir.

Dayanak: 5271 sayılı CMK m.138

38. D - Kuvvetli şüphe sebepleri bulunması ve başka suretle delil elde etme imkânının olmaması

Çözüm: İletişimin denetlenmesi özel hayata ağır müdahaledir. Bu nedenle kuvvetli şüphe ve başka yöntemle delil elde edilememesi gibi sıkı koşullara, ayrıca kanuni suç ve karar rejimine bağlıdır.

Dayanak: 5271 sayılı CMK m.135

39. E - Olayı derhâl Cumhuriyet savcısına bildirmek ve olay yerindeki delilleri korumak

Çözüm: Şüpheli ölüm, adli soruşturma gerektirir. Kolluk, Cumhuriyet savcısını haberdar eder; olay yerini korur ve delillerin kaybolmasını önleyen tedbirleri alır.

Dayanak: 5271 sayılı CMK m.159-161

40. C - Talebi aranmaksızın kendisine bir vekil görevlendirilir.

Çözüm: Çocuk mağdur ile kendisini ifade edemeyecek derecede malul veya sağır ve dilsiz mağdur için, avukatı yoksa talep aranmaksızın vekil görevlendirilmesi sağlanır.

Dayanak: 5271 sayılı CMK m.234

41. B - Teşebbüsten dolayı cezalandırılmaz; tamamlanan başka suçtan sorumlu olur.

Çözüm: Gönüllü vazgeçme, failin kendi çabasıyla suçun tamamlanmasını veya neticenin gerçekleşmesini önlemesidir. Teşebbüs cezası verilmez; ancak o ana kadarki hareketler bağımsız bir suç oluşturuyorsa bu suçtan ceza verilir.

Dayanak: 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu m.36

42. A - Dolaylı faillik

Çözüm: Fiil üzerinde hâkimiyet kuran ve başka bir kişiyi araç olarak kullanan kişi dolaylı faildir. Özellikle kusur yeteneği bulunmayan kişinin araç olarak kullanılması, failin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Dayanak: 5237 sayılı TCK m.37/2

43. D - Kimse başkasının fiilinden dolayı cezalandırılmaz; tüzel kişiler hakkında ceza yaptırımı değil, kanundaki güvenlik tedbirleri uygulanabilir.

Çözüm: Ceza sorumluluğu kişiseldir ve kusura dayanır. Tüzel kişiler ceza yaptırımının muhatabı olmaz; kanunda açıkça öngörülen hâllerde bunlara özgü güvenlik tedbirleri uygulanabilir.

Dayanak: 5237 sayılı TCK m.20 ve 60

44. D - Kişi, ağır ve muhakkak tehlikeden başka türlü koruma olanağı bulunmadığı ve araçla amaç arasında orantı olduğu için zorunluluk hâlinde yararlanabilir.

Çözüm: Zorunluluk hâli; kişinin bilerek neden olmadığı ağır ve muhakkak bir tehlikeden kendisini veya başkasını korumak amacıyla, başka koruma imkânı bulunmadığında ve tehlike ile kullanılan araç arasında orantı varsa ceza verilmemesini sağlar.

Dayanak: 5237 sayılı TCK m.25/2

45. E - Etkin pişmanlık, yalnız kanunun açıkça düzenlediği suç ve koşullarda ceza üzerinde sonuç doğurur.

Çözüm: Etkin pişmanlık genel bir hukuka uygunluk nedeni değildir. Kanun hangi suçta, hangi zamanda ve hangi davranışla uygulanacağını özel olarak düzenler.

Dayanak: 5237 sayılı TCK'nin ilgili suçlara özgü etkin pişmanlık hükümleri; kanunilik ilkesi

46. B - Güveni kötüye kullanma

Çözüm: Malın zilyetliği belirli amaçla faile devredilmiş; fail teslim amacına aykırı biçimde mal üzerinde malik gibi tasarrufta bulunmuştur. Bu yapı güveni kötüye kullanma suçunun tipik görünümüdür.

Dayanak: 5237 sayılı TCK m.155

47. C - Nüfuz ticareti

Çözüm: Kamu görevlisi üzerinde nüfuz sahibi olduğundan bahisle, haksız bir işin gördürülmesi amacıyla girişimde bulunmak karşılığında menfaat temin edilmesi veya talep edilmesi nüfuz ticareti suçunun konusunu oluşturur.

Dayanak: 5237 sayılı TCK m.255

48. E - Kişi, kendi işlediği veya iştirak ettiği suçun delili bakımından bu suçtan ayrıca cezalandırılmaz.

Çözüm: TCK, başkasının suçunun delilini yok etmeyi bağımsız suç olarak cezalandırırken, kişinin kendi suçu veya iştirak ettiği suç bakımından ayrıca bu maddeden cezalandırılmayacağını düzenler.

Dayanak: 5237 sayılı TCK m.281

49. C - Kamu görevlisinin resmî belgede sahteciliği

Çözüm: Görevi gereği resmî belge düzenlemeye yetkili kamu görevlisinin sahte belge düzenlemesi, gerçek belgeyi aldatıcı biçimde değiştirmesi veya sahte belgeyi kullanması resmî belgede sahtecilik suçunu oluşturur.

Dayanak: 5237 sayılı TCK m.204/2

50. D - Kamu görevlisinin suçu bildirmemesi

Çözüm: Kamu görevlisinin göreviyle bağlantılı olarak öğrendiği ve kamu adına soruşturulması gereken suçu yetkili makama bildirmemesi veya geciktirmesi özel suç tipi olarak düzenlenmiştir.

Dayanak: 5237 sayılı TCK m.279

51. C - Devletin dili Türkçe - millî marşı İstiklâl Marşı - başkenti Ankara

Çözüm: Anayasa'nın 3. maddesi devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü; dilinin Türkçe, bayrağının beyaz ay yıldızlı al bayrak, millî marşının İstiklâl Marşı ve başkentinin Ankara olduğunu belirtir.

Dayanak: T.C. Anayasası m.3

52. E - Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

Çözüm: Anayasa, ayrımcılığı ve imtiyazı yasaklar; devlet organları ile idare makamlarını bütün işlemlerinde eşitlik ilkesine uygun davranmakla yükümlü kılar.

Dayanak: T.C. Anayasası m.10

53. B - Kişinin kendisiyle ilgili veriler hakkında bilgilendirilme, erişme, düzeltilmesini veya silinmesini isteme haklarını

Çözüm: Anayasa, kişinin kendisiyle ilgili verilerin korunmasını isteme hakkını tanıır. Bu hak bilgilendirilme, erişme, düzeltme veya silme isteme ve verilerin amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenme güvencelerini içerir.

Dayanak: T.C. Anayasası m.20/3

54. A - Haberleşmenin gizliliğine müdahale, ancak Anayasa'daki sebepler ve kanuni usul güvenceleriyle mümkündür.

Çözüm: Haberleşme hürriyeti ve gizliliği anayasal güvencedir. Müdahale kanuni dayanak, meşru amaç, yetkili karar ve ölçülülük koşullarına bağlıdır.

Dayanak: T.C. Anayasası m.22

55. B - Bilim ve sanatı serbestçe öğrenme, öğretme, açıklama, yayma ve araştırma hakkını

Çözüm: Anayasa, herkesin bilim ve sanatı serbestçe öğrenme, öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma yapma hakkını güvence altına alır.

Dayanak: T.C. Anayasası m.27

56. C - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına Başvuruların Kabulü ve Başvuruların Kararıyla İlgili Şikâyetlerin İncelenmesi Üzere TBMM Başkanlığına Bağlı Olarak Kurulmuştur.

Çözüm: Kamu Denetçiliği Kurumu, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri incelemek üzere TBMM Başkanlığına bağlı olarak kurulmuştur.

Dayanak: T.C. Anayasası m.74

57. C - Yasama sorumsuzluğu

Çözüm: Yasama sorumsuzluğu, milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy ve sözleri ile bunları açıklama ve tekrarlamaları bakımından sürekli nitelikte bir güvence sağlar; anayasal istisna saklıdır.

Dayanak: T.C. Anayasası m.83/1

58. D - Bütçe kanunları

Çözüm: Cumhurbaşkanı yayımlanmasını uygun bulmadığı kanunları yeniden görüşmek üzere TBMM'ye gönderebilir; bütçe kanunları bu geri gönderme yetkisinin dışındadır.

Dayanak: T.C. Anayasası m.89

59. A - Hiçbir organ, makam, merci veya kişinin yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere emir ve talimat verememesi

Çözüm: Yargı yetkisi bağımsız ve tarafsız mahkemelerce kullanılır. Mahkemelere ve hâkimlere yargısal görevleriyle ilgili emir, talimat, genelge, tavsiye veya telinde bulunulamaz.

Dayanak: T.C. Anayasası m.9 ve 138

60. A - İl, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılayan ve karar organları seçmenlerce oluşturulan kamu tüzel kişileri

Çözüm: Mahallî idareler, yerel ortak ihtiyaçları karşılamak üzere kanunla kurulan; karar organları seçmenlerce seçilen kamu tüzel kişileridir.

Dayanak: T.C. Anayasası m.127

61. D - İdari yetkinin kanuni olması ve kıyasla genişletilememesi

Çözüm: İdari makamlar yalnız hukuk düzeninin verdiği yetkileri kullanabilir. Yetki kamu düzenine ilişkindir; açık dayanak olmadan kıyasla yeni kamu gücü yetkisi yaratılamaz.

Dayanak: Anayasa m.6 ve 123; kanuni idare ilkesi

62. B - Yetki devrinde karar alma yetkisinin kullanımı devredilene geçer; imza yetkisinde asıl yetki makamda kalır.

Çözüm: Yetki devri, kanuni koşullarla yetkinin kullanımını devredilen makama geçirir. İmza yetkisi ise işlerin hızlandırılması için imza kullanma olanağı verir; asıl karar yetkisi ve hiyerarşik sorumluluk makamda kalır.

Dayanak: İdare hukukunda yetki devri ve imza yetkisi ilkeleri

63. E - Yetki ve usulde paralellik ilkesi

Çözüm: Mevzuatta özel bir yöntem öngörülmemişse idari işlemin geri alınması, kaldırılması veya değiştirilmesi kural olarak işlemi yapan yetkili makam ve usule paralel biçimde gerçekleştirilir.

Dayanak: İdare hukukunda yetki ve usulde paralellik ilkesi

64. B - Düzenleyici idari işlem

Çözüm: Düzenleyici işlemler genel, soyut, sürekli ve objektif kurallar koyar. Atama, ruhsat ve bireysel yaptırım gibi işlemler ise belirli kişi veya olaylara yöneliktir.

Dayanak: İdari işlemlerin sınıflandırılması

65. D - Taraflardan birinin idare olması yanında sözleşmenin kamu hizmetiyle bağlantısı veya idareye üstün yetkiler tanınması

Çözüm: İdarenin taraf olduğu her sözleşme kendiliğinden idari değildir. Kamu hizmetinin yürütülmesine ilişki ve özel hukuku aşan üstün yetkiler, idari sözleşmenin belirlenmesinde başlıca ölçütlerdir.

Dayanak: İdari sözleşmeler öğretisi; kamu hizmeti ölçütü

66. D - Kamu malları kural olarak haczedilemez ve kazandırıcı zamanaşımıyla edinilemez.

Çözüm: Kamu hizmetine veya kamunun doğrudan kullanımına tahsis edilen mallar, işlevlerini korumak için özel bir hukuki rejime tabidir; haciz ve kazandırıcı zamanaşımı gibi özel hukuk yolları kural olarak uygulanmaz.

Dayanak: Kamu mallarının korunmasına ilişkin idare hukuku ilkeleri

67. A - Kamu hizmetinin sürekliliği ilkesi

Çözüm: Kamu hizmetleri toplumsal ihtiyacın devamlılığını karşılayacak biçimde düzenli ve kesintisiz yürütülmelidir. Hizmetin niteliğine aykırı uzun kesinti süreklilik ilkesini zedeler.

Dayanak: Kamu hizmetinin temel ilkeleri

68. C - Tam yargı davası

Çözüm: Tam yargı davası, idari işlem veya eylemden doğan zararın tazmini ve ihlal edilen hakkın giderilmesi amacıyla yöneliktir. İptal davası ise işlemin hukuka uygunluk denetimini hedefler.

Dayanak: 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu m.2

69. E - Yaptırımın ölçülülüğü ve yargısal denetime elverişli gerekçesi

Çözüm: İdari yaptırım, ihlalin ağırlığıyla orantılı olmalı; elverişlilik, gereklilik ve ölçülülük alt ilkelerini karşılamalıdır. İşlem gerekçeli olmalı ve yargı denetimine tabidir.

Dayanak: Anayasa m.125; ölçülülük ve hukuk devleti ilkeleri

70. E - Hizmetin kötü işlemesi nedeniyle hizmet kusuru

Çözüm: Kamu hizmetinin hiç işlememesi, geç işlemesi veya kötü işlemesi idarenin hizmet kusuruna yol açabilir. Kurumsal organizasyon ve teknik eksiklikler bu kapsamda değerlendirilir.

Dayanak: Anayasa m.125; idarenin hizmet kusuruna dayalı sorumluluğu

71. B - Türkiye'nin barışçı dış politikasının ve uluslararası saygınlığının kabul gördüğünü

Çözüm: Milletler Cemiyetine davet edilerek üye olunması, Türkiye'nin barışçı ve dengeli dış politikasının uluslararası toplumda güven ve saygınlık kazandığını gösterir.

Dayanak: Atatürk dönemi Türk dış politikası - Milletler Cemiyeti

72. A - Sivas Kongresi'ni dağıtmak ve Millî Mücadele kadrosunu etkisizleştirmek

Çözüm: İstanbul Hükûmeti'nin girişimi olan Ali Galip planı, Sivas Kongresi'ni engellemeyi ve Mustafa Kemal ile arkadaşlarını etkisizleştirmeyi hedeflemiş; başarısız olmuştur.

Dayanak: Millî Mücadele hazırlık dönemi - Ali Galip Olayı

73. C - Millî sınırlar ve tam bağımsızlık hedefinin temsilcilerce ilan edilmesi

Çözüm: Misak-ı Millî, Türk milletinin bağımsızlık ve vatan bütünlüğü esaslarını ortaya koymuş, Millî Mücadele'nin siyasal programı hâline gelmiştir.

Dayanak: Misak-ı Millî kararları, 28 Ocak 1920

74. E - TBMM Hükûmeti ile İstanbul Hükûmeti temsilcilerinin resmî nitelikte ilk kez görüşmesi

Çözüm: Bilecik Görüşmesi'nde TBMM Hükûmeti ile İstanbul Hükûmeti heyetleri doğrudan karşı karşıya gelmiş; bu durum Ankara'nın siyasal ağırlığını göstermiştir.

Dayanak: Bilecik Görüşmesi, 5 Aralık 1920

75. B - İkinci İnönü Savaşı

Çözüm: İkinci İnönü zaferi, düzenli ordunun gücüne ve TBMM Hükûmetine duyulan güveni artırmış; moral ve siyasal bakımdan önemli sonuç doğurmuştur.

Dayanak: İkinci İnönü Savaşı, 23 Mart-1 Nisan 1921

76. D - Gazi unvanı ve Mareşal rütbesi

Çözüm: Sakarya zaferinin ardından TBMM, 19 Eylül 1921'de Mustafa Kemal'e Mareşal rütbesi ile Gazi unvanını vermiştir.

Dayanak: Sakarya Meydan Muharebesi ve 19 Eylül 1921 tarihli TBMM kararı

77. A - Taarruzun başlaması - Başkomutanlık Meydan Muharebesi - Türk ordusunun İzmir'e girişi

Çözüm: Büyük Taarruz 26 Ağustos 1922'de başladı; 30 Ağustos'ta Başkomutanlık Meydan Muharebesi kazanıldı ve takip harekâtı sonunda 9 Eylül'de İzmir kurtarıldı.

Dayanak: Büyük Taarruz, 26 Ağustos-9 Eylül 1922

78. D - Montrö Boğazlar Sözleşmesi

Çözüm: 1936 Montrö Boğazlar Sözleşmesi, Lozan'daki sınırlamaları değiştirerek Türkiye'nin Boğazlar üzerindeki egemenliğini ve güvenlik yetkisini güçlendirmiştir.

Dayanak: Lozan Barış Antlaşması Boğazlar rejimi; Montrö Boğazlar Sözleşmesi, 1936

79. D - Laik Cumhuriyet düzenine karşı gerici bir ayaklanma girişimi olması

Çözüm: Menemen Olayı, laik Cumhuriyet düzenine karşı şiddet içeren bir kalkışma olmuş; asteğmen Kubilay ve bekçilerin şehit edilmesi toplumda büyük tepki doğurmuştur.

Dayanak: Menemen Olayı, 23 Aralık 1930

80. A - Afganistan

Çözüm: Sadabat Paktı Türkiye, İran, Irak ve Afganistan arasında imzalanmış; bölgesel güvenlik, iyi komşuluk ve saldırmazlık hedeflemiştir.

Dayanak: Sadabat Paktı, 1937

81. D - Durumun kesinlikle gerektirdiği ölçüde ve diğer uluslararası yükümlülüklerle bağdaşır biçimde

Çözüm: AİHS m.15, olağanüstü dönemde sınırlı bir derogasyon rejimi kurar. Tedbirler durumun kesinlikle gerektirdiği ölçüyü aşmamalı, diğer uluslararası yükümlülüklerle bağdaşmalı ve çekirdek haklara dokunmamalıdır.

Dayanak: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi m.15

82. E - Ölüm cezasının her koşulda kaldırılması

Çözüm: 13 No.lu Protokol, savaş zamanı dâhil ölüm cezasını her koşulda kaldırmayı amaçlayan Avrupa insan hakları belgesidir.

Dayanak: AİHS'ye Ek 13 No.lu Protokol

83. A - Ne bis in idem

Çözüm: Ne bis in idem, aynı devletin yargı yetkisi içinde aynı suçtan kesin hükümden sonra yeniden yargılama ve cezalandırmayı yasaklar; yeni delil veya esaslı usul kusuru gibi protokoldeki yeniden açma hâlleri saklıdır.

Dayanak: AİHS'ye Ek 7 No.lu Protokol m.4

84. B - Halkın yasama organı seçimindeki görüşünü özgürce açıklamasını sağlayacak koşullarda ve gizli oyla makul aralıklarla seçim yapmak

Çözüm: Serbest seçim hakkı, seçimlerin makul aralıklarla, gizli oyla ve seçmenin görüşünü özgürce açıklayabildiği koşullarda yapılmasını gerektirir.

Dayanak: AİHS'ye Ek 1 No.lu Protokol m.3

85. D - Çalışma, sosyal güvenlik, sağlık ve sosyal koruma gibi ekonomik ve sosyal hakları

Çözüm: Avrupa Sosyal Şartı, Avrupa Konseyi sisteminde çalışma, adil çalışma koşulları, örgütlenme, sosyal güvenlik, sağlık ve sosyal koruma gibi ekonomik ve sosyal hakları güvence altına alır.

Dayanak: Avrupa Sosyal Şartı ve Gözden Geçirilmiş Avrupa Sosyal Şartı

86. B - Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi

Çözüm: İnsan Hakları Komitesi, Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi uyarınca devlet raporlarını inceler; ilgili ihtiyari protokol şartlarında bireysel başvuruları da değerlendirir.

Dayanak: BM Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi, m.28 ve devamı

87. D - Kadınlara karşı her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması ve fiili eşitliğin geliştirilmesi

Çözüm: CEDAW, kadınlara karşı ayrımcılığı kapsamlı biçimde tanımlar; devletlerden hukukta ve uygulamada eşitliği sağlamak için uygun önlemler almalarını ister.

Dayanak: Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)

88. A - Erişilebilirlik ve makul düzenleme

Çözüm: Engelli Hakları Sözleşmesi, engelliliği yalnız tıbbi bir sorun olarak değil; çevresel ve tutumsal engellerle etkileşim içinde ele alır. Erişilebilirlik ve makul düzenleme eşit katılımın araçlarıdır.

Dayanak: BM Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme m.2, 5 ve 9

89. D - Kişi işkence riski bulunan devlete sınır dışı, iade veya geri gönderme işlemine tabi tutulmamalıdır.

Çözüm: İşkenceye Karşı Sözleşme, işkence tehlikesi bulunduğu inanmak için esaslı sebepler olan devlete geri gönderme, sınır dışı etme veya iade etmeyi yasaklar.

Dayanak: BM İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele ya da Cezaya Karşı Sözleşme m.3

90. A - Kanunla güvence altına alınmış bağımsızlık, geniş görev alanı ve çoğulcu yapı

Çözüm: Paris Prensipleri; ulusal kurumların geniş insan hakları yetkisine, işlevsel bağımsızlığa, çoğulculuğa ve görevlerini yürütecek yeterli kaynağa sahip olmasını öngörür.

Dayanak: BM Paris Prensipleri, 1993

91. B - Iğdır

Çözüm: Iğdır; Ermenistan, İran ve Azerbaycan'a bağlı Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti ile sınırı bulunan stratejik konumdaki ilimizdir.

Dayanak: Türkiye siyasi coğrafyası

92. A - Muğla

Çözüm: Muğla; Bodrum, Marmaris, Datça ve Fethiye çevresindeki yarımada ve koyların oluşturduğu girintili çıkıntılı kıyıları nedeniyle Türkiye'nin en uzun kıyı şeridinde sahip ilidir.

Dayanak: Türkiye fiziki coğrafyası

93. C - Bering Boğazı

Çözüm: Bering Boğazı, Rusya'nın Çukçi Yarımadası ile Alaska arasında yer alır; Asya ve Kuzey Amerika kıtalarını ayırır.

Dayanak: Dünya fiziki coğrafyası

94. A - Uzaklık

Çözüm: Işık yılı, ışığın boşlukta bir yılda aldığı yolu ifade eden bir uzaklık birimidir; adında 'yıl' bulunmasına rağmen zaman ölçmez.

Dayanak: Temel astronomi ve fizik

95. C - Ahmet Hamdi Tanpınar

Çözüm: Saatleri Ayarlama Enstitüsü, modernleşme ve bürokrasi eleştirisini ironiyle işleyen Ahmet Hamdi Tanpınar romanıdır.

Dayanak: Türk edebiyatı

96. A - Şanlıurfa

Çözüm: Neolitik döneme ait anıtsal yapılarıyla tanınan Göbeklitepe, Şanlıurfa il sınırlarında yer alır ve UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndedir.

Dayanak: Türkiye kültürel mirası

97. E - Jale İnan

Çözüm: Jale İnan, klasik arkeoloji alanındaki çalışmaları ve özellikle Perge ile Side kazılarıyla tanınır; Türkiye'nin ilk kadın arkeoloğu kabul edilir.

Dayanak: Türk bilim ve kültür tarihi

98. C - Fidyeye yazılımı (ransomware)

Çözüm: Fidyeye yazılımı, veriyi şifreleyerek veya sistemi kilitleyerek erişimi engeller ve çözüme karşılığında ödeme talep eder. Düzenli çevrim dışı yedekleme ve güncel güvenlik önlemleri riski azaltır.

Dayanak: Temel siber güvenlik

99. D - 80

Çözüm: A ve B ekiplerinin toplam oranı %60'tır. Geriye %40 kalır. $200 \times 0,40 = 80$ olduğundan C ekibinde 80 personel vardır.

Dayanak: Temel yüzde hesabı

100. E - C - D - A - B

Çözüm: B, A'nın hemen sağında olmalıdır; bu nedenle A-B bir bloktur. A en solda değildir. C de D'nin solunda olmalıdır. Seçenekler içinde yalnız C-D-A-B dizilişi bütün koşulları sağlar.

Dayanak: Temel sıralama ve mantık